

Casebeschrijving

Warmtenet ontwikkeling in de regio IJmond

d.d. 17 oktober 2019

Kennisportfolio Warmte Koude Programma

Deze casebeschrijving vormt onderdeel van de kennisportfolio van het Warmte Koude Programma (WK MRA). Met deze portfolio gaan wij in op de behoeften aan kennis bij onze partners, de bedrijven en overheden in de verschillende MRA-gebieden. Centraal hierbij staat dat de kennis een bijdrage levert aan de doelstelling van het programma, namelijk het versnellen van de ontwikkeling van warmtenetten.

In interactie met onze partners hebben wij 6 kennisthema's vast gesteld. De warmtenetprojecten in deze gebieden zijn zowel een bron als gebruiker van de kennis die wij vastleggen. Naast een case beschrijving voor alle gebieden, vullen we gedurende de looptijd van het programma (medio 2019 – medio 2021) ook een zestal kennisthema's in met position papers en tools. Voor meer informatie hierover zie onze website:

<https://warmteiscool.nl/2019/07/6-kennisthemas/>

Doel

Deze casebeschrijving heeft als doel om context te geven aan de ontwikkeling van een warmtenet in de Metropool Regio Amsterdam, in dit geval IJmond. Helder wordt wat de aanleiding is van de ontwikkeling, wie de relevante stakeholders zijn en wat hun belangen zijn. Ook wordt duidelijk in welke ontwikkelfase het warmtenet zich bevindt.

Context

De voorbereidingen voor een warmtenet in de IJmond gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen zijn al ver gevorderd. De context hiervan is dat er al veel restwarmte beschikbaar is vanuit Tata Steel (IJmuiden) en geothermie vanuit Floricultura (Heemskerk), de woningcorporaties het warmtenet als een betaalbaar alternatief voor aardgas zien en dat er met HVC een publiek warmtebedrijf is dat in de IJmond aan de

slag wil. De gemeenten zijn met ondersteuning van de Omgevingsdienst IJmond al langere tijd in gesprek met de woningcorporaties en HVC. Zij vragen de gemeenten om gezamenlijk commitment. Dit vereist een duidelijke, weloverwogen en gedragen stellingname van de gemeenten.

Startmotor: 18.000 woningen IJmond

Woningcorporaties worden als de Startmotor van het Klimaatakkoord gezien, omdat zij de vraag sterk kunnen bundelen. Dit creëert voor bouw-, installatie- en warmtebedrijven zekerheid over de omvang van de markt. De ambitie is om in de periode 2019 t/m 2022 minimaal 100.000 woningen aardgasvrij/aardgasvrij-ready te maken aanvullend op de afspraken uit het Energieakkoord. Een groot deel hiervan zal op een warmtenet worden aangesloten. Er komt een subsidieregeling beschikbaar voor de woningcorporaties waarmee zij een deel van de onrendabele top bij een aansluiting op het warmtenet kunnen ondervangen. Relevant voor IJmond is dat de vier woningcorporaties uit dit gebied zich met 18.000 woningen hebben aangemeld bij Aedes om mee te doen met de Startmotor. Het gaat dan specifiek om aansluitingen op het warmtenet.

Al beschikbare technisch-financiële analyse

Het adviesbureau DWA heeft in opdracht van de Omgevingsdienst IJmond in 2018 samen met zeven gemeenten binnen de regio de routes naar een aardgasvrij IJmond en Zuid-Kennemerland verkend.¹ Hierbij is gekeken naar de criteria maatschappelijke kosten (geen specificatie naar bron, net en huiseigenaar), vervangingsplanning aardgasnet, meekoppelkansen ruimtelijke investeringen en locatie woningcorporatiebezit.

DWA geeft aan dat voor 31.000 woningen in IJmond een hoog temperatuur warmtenet het meest geschikte alternatief voor een warmtenet is. De kans is groot dat de wijken waarin de meeste van deze 31.000 woningen gelegen zijn, ook als eerste in de Transitievisies Warmte geselecteerd gaan worden om van het aardgas te gaan. Het criterium betaalbaarheid voor de huiseigenaar is daarbij bepalend. Daarnaast daarmee nadrukkelijk samenhangend, het draagvlak bij de woningcorporaties.

Gebiedsgerichte insteek

De ambitie van de gemeenten is om gebiedsgericht met warmte aan de slag te gaan. De Transitievisies Warmte in de drie gemeenten zullen dan ook worden benut om vast te stellen in welke gebieden ingezet kan worden op het warmtenet. De wens vanuit de gemeenten is om niet alleen woningcorporatie woningen aan te sluiten, maar ook particulieren deze gelegenheid te bieden.

Business case: Uitbreiden met particuliere woningen

Uit de gebiedsgerichte insteek volgt dat de gemeenten graag zien dat in de business case ook de particuliere huiseigenaren meegenomen worden. Ook HVC en de woningcorporaties hebben hier belang bij. HVC vanwege de hogere omzet en de woningcorporaties vanwege een idealiter lagere BAK bij meer aansluitingen. HVC heeft berekend dat er een potentieel is voor nog eens 12.000 woningen. Daarmee komt de business case uit op 30.000 woningen.

¹ DWA (2019), "Verkenning Warmtetransitie IJmond en Zuid-Kennemerland"

HVC wil graag dimensioneren op 30.000 woningen, maar heeft daarvoor aanvullend instrumentarium van de gemeenten nodig. Zonder dat zijn de meerkosten te groot om het risico op terug verdienen te nemen. HVC heeft meer “guidance” nodig. De gemeenten dienen een aantal besluiten te nemen in het traject van de Transitievisies Warmte.

Onderdelen hiervan zijn:

- Bevestiging van het warmtenetproject (eerste 18.000 woningen met zicht op verdere ontwikkeling naar 30.000 woningen).
- Programma van eisen waaraan het warmtenet dient te voldoen.
- Welke rol(len) willen de gemeenten op pakken?

Transitievisies Warmte als belangrijke basis

Met het tot dusverre gevolgde traject is er al veel kennis opgedaan die benut zal worden voor de Transitievisies Warmte. De gemeenten zien de uitkomsten van de visies als een belangrijke basis voor de besluitvorming over een warmtenet. De gemeenten hebben besloten om eerst de visies af te ronden voordat tot besluitvorming overgaan wordt over het warmtenet.